

THE VOLE OF MEDICAL PEDAGOGICAL CONTROL IN THE WORK WITH THE BAD-SIGHTED CHILDREN

OKSANA MAKARENKO

Dnipropetrovsk Institute of Education

The subject of the investigation is the bad-sighted children with inborn pathology of the organ of sight, they are 12-16 years old who attend a boarding school in Dnipropetrovsk for those who have this pathology.

The main illnesses of the organ of sight: the anomaly of refraction, the atrophy of optic nerve, the pathology of retina.

To get acquitted with ophthalmological illnesses of the bad-sighted children.

The pedagogical process must be organized accounting to ophthalmological and somatic illnesses.

КОРЕКЦІЯ РУХОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

СВІТЛАНА БЛОУСОВА

Сумський державний педагогічний інститут

Мета роботи - вивчення рухових здібностей дітей з порушенням розумової відсталості засобами фізичної культури.

У відповідності з поставленою метою у завдання досліджень входило:

1. Вивчення психофізичного розвитку та визначення здібностей до пізнавальної діяльності дітей.
2. На основі тестування, визначення рівня рухових здібностей і морфофункціонального розвитку дітей з порушенням розумової діяльності.
3. Вивчення оптимального дозування навантажень у вправах різного характеру для розвитку рухових здібностей дітей з порушенням розумової діяльності.
4. Вивчення ефективності використання засобів фізичного виховання, у тому числі рухливих ігор і розваг на заняттях з плавання.
5. Розробка методики оптимізації процесу навчання руховим діям корекційної програми фізичного розвитку для дітей спеціальних навчально-виховних закладів.

Методи дослідження включають в себе вивчення спеціальної літератури та досвіду роботи з фізичного виховання у спеціальних

навчально-виховних закладах; тестування, педагогічні спостереження, моделювання програм корекції психомоторних порушень.

Вимірювання інтелекту дітей проводилось за шкалою Векслера. До суб'єктів вербальної групи відносились: загальна обізнаність, загальне розуміння, арифметичний субтест, знаходження подібності, "словник", відтворення цифрових рядів. До невербальних (наочних) належали субтести: завершення картинок, встановлення послідовності картинок, складання орнаментів з кубиків, складання фігур із різнокольорових деталей, кодування, "лабіринти".

Нами вивчались такі показники психофізичного розвитку дітей: порове сприйняття, спритність рук (тонка моторика), контроль тіла (груба моторика), акустичне сприйняття, соціальний контакт, а також стійкість пам'яті, швидкість запам'ятовування, уявлення, спостережливість.

У тести, за визначенням рівня рухових і морфо-функціональних здібностей, увійшли: стрибки у довжину з місця (см); підймання у сід за I кизилу (раз); швидкісний біг 10м (з високого старту - в сек.); 20 присідань (раз) та функціональні проби.

Ігрову діяльність на воді використовували як засіб оздоровлення та гартування, подолання страху, впевненості, уваги, а також для оволодіння елементами техніки плавання.

У дослідженнях брали участь 10 дітей 5-8 років, які мають різні ступені розумової відсталості.

Педагогічне дослідження показало, що сприйняття у розумово відсталих дітей недосконале. Воно уповільнене у зв'язку з запізнюванням реакції дітей на зовнішні подразники. Кожна дія засвоюється ними лише при багаторазовому поясненні та показі, при регулюванні кожного їх кроку в русі, корекції кожної їх дії у повільному темпі.

Виявлено, що у розумово відсталих дітей, недорозвиток здібності до пізнавальної діяльності пов'язаний із слабкістю логічного мислення, уповільненістю темпів психічних процесів, їх рухливості, переключення, недостатністю сприйняття моторики, пам'яті, уваги, несформованістю емоційної сфери. Недостатність логічного мислення виявлялась у них у слабкій здібності до узагальнення, у труднощах розуміння сенсу будь-якої дії.

Предметно-практичне мислення носило обмежений характер. Темп мислення уповільнений і важкорухомий. Спостерігалось ускладнення переключення з одного виду діяльності на інший. Довільна увага погано фіксувалась і легко розсіювалась.

Не все те, що пропонувалося дітям для сприйняття відбивалось у їх свідомості. Одні сторони дійсності схоплювались повністю, інші випадали у них з поля зору. Багато із сприйнятого ними виявлялося неадекватним дійсності.

У більшості дітей типова недостатність пам'яті, як у відношенні запам'ятовування, так і відтворення. Характерним є недорозвиток і емоційно-вольової сфери. Недорозвиток емоційної сфери ускладнює загальну косність психіки, слабку психічну активність, недостатність інтересу до навколишнього, відсутність ініціативи та самостійності. При цьому, спостерігалися спалахи гніву через незначний привід. Це пов'язано з нездатністю стримування афекту або потягу, який виявився у прихильності до імпульсивності та інтенсивної афектної реакції.

Свідоме засвоєння знань і умінь вимагає постійного спрямування розумової діяльності при навчанні дітей, корекції їх рухів засобами фізичної культури.

Ми спостерігали, що психомоторний аспект рухових дій вказує на зміну відносин почуттів і рухів. Ігрові дії вказують на позитивні відчуття і ці почуття можуть виражатись у рухових діях.

Результати тестування рівня рухових і морфо-функціональних здібностей дітей показали, що, навіть, у стані спокою ЧСС і частота дихання знаходяться у збудженому стані. Так, ЧСС до навантаження складало в середньому $88 \pm 0,04$ уд./хв., а частота дихання $19 \pm 0,04$ за уд./хв. При виконанні функціональних проб (ортостатичної, трьохкомпонентної, степ-тесту) ці показники відповідно збільшувались на 24%, 38%, 115%, а також значно перевищували показники контрольної групи здорових дітей такого ж віку.

Кінестатична чутливість розумово відсталих дітей розвинута гірше, ніж у здорових дітей, внаслідок чого рухлива недостатність зростала при виконанні складних рухів.

З причини свого відставання у рівні розвитку діти часто не могли прийняти рішення і виконати ті чи інші завдання. Вони краще були здатні зробити це в умовах гри, оскільки для цієї категорії дітей більш характерні мотиви ігрової діяльності. Ігри та розваги на воді дозволили вирішити комплекс педагогічних завдань: оздоровлення, загартування, освоєння з водним середовищем, набуття навичок утримання на воді, розвиток рухових якостей. Використання ігор і розваг створило руховий запас різноманітних плавальних рухів, що підвищувало емоційність занять, а також сприяло зміні структури та організації рухів дітей.

На основі проведених досліджень нами були запропоновані моделі програми з процесу навчання та корекції рухових функцій для дітей з аномаліями інтелекту.

Таким чином, виявлено, що здібності у дітей не лише формуються в діяльності, але вони в ній і виявляються. Тому, оцінити інтелектуальні здібності дитини, можна як на основі спостережень за результативністю його повсякденної розумової діяльності, так і за успішністю виконання спеціальних тестів.

У розумово відсталих дітей уміння виробляються важче, у зв'язку з наявністю розриву між знанням і вмінням ними користуватися у практичній діяльності. Однак, в умовах гри, ці труднощі засвоєння долаються або значно зменшуються.

Результати тестування рівня рухових і морфо-функціональних здібностей розумово відсталих дітей показали, що навіть у стані спокою їх нервова система знаходиться у збудженому стані. Тому є необхідним індивідуальний і диференційний підхід у дозуванні навантажень і підборі справ для розвитку рухових якостей.

Застосування спеціально підібраних засобів фізичного виховання з врахуванням психомоторних порушень, які виявлені у дітей з розумовими проблемами, сприяли мотивації до занять фізичною культурою, що підвищувало їх соціальну інтеграцію.

TEACHING OF CHILDREN'S MOTIVE ABILITIES WITH THE BREAKING OF MENTAL BACKWARDNESS BY MEANS OF PHYSICAL TRAINING

SVITLANA BILOUSOVA
Sumy State Pedagogical Institute

Tests' results of tests of the level of motive and morpho-funtional abilities of the mentally backward children show that even in the state of calm their nervous system are in the excited condition That's why there is a necessity of individual approach in the dosage of loads and in the selection of exercises for the development of motive actions.

ZMIANY STEZENIA FRAKCJI LIPIDOWYCH W SUROWICY KRWI U KOBIET Z ZABURZENIAMI CYKLU MENSTRUACYJNEGO

ANNA KESKA, JOANNA TKACZYK

Akademia Wychowania Fizycznego, Warszawa, Polska

WSTEP

Wystąpienie menarche rozpoczyna okres dojrzałości płciowej kobiety. Od tego momentu w jej organizmie zachodzą cykliczne zmiany stężenia hormonów płciowych: estrogenów i progesteronu, wynikające z funkcjonowania układu podwzgórze-przysadka-jajniki. Jeżeli układ ten działa prawidłowo, wówczas u